

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG HETILAPHOZ

KIAKNÁZHATÓ LEHETŐSÉGEK

Hogyan alakul az élelmiszerek pozíciója a nemzetközi piacokon? Milyen a magyar agrárágazat súlya a nemzetgazdaságban és a külkereskedelemben? Miként jellemezhetők a szektor erőforrásai és közgazdasági működési környezete? Mely lépések látszanak szükségesnek a hazai élelmiszer-gazdaságban rejlő potenciál hatásosabb kihasználására? Erről beszélgettünk Dr. Kapronczai Istvánnal az Agrárgazdasági Kutató Intézet főigazgatójával.

Miként alakul az agrártermékek pozíciója a nemzetközi piacokon?

Az Egyesült Államok a világ egyik meghatározó mezőgazdasági termelője és agrárkereskedelmi szereplője. A tőzsdei agrártermékek (például búza, kukorica, cukor, hízósertés, szójaolaj, sertésszár stb.) áralakulásából képzett úgynevezett amerikai CRB élelmiszer-alindex képet mutat a nemzetközi agrárárak változásának tendenciájáról is. Eszerint 2008 után erős ingadozást leírva, de jelentősen emelkedtek az élelmiszerárak. Az élelmiszer stratégiai cikké vált. Ennek több oka van. Egyrészt a spekulációs tőke egyre nagyobb része a tárolható élelmiszerek piacain keres üzleti lehetőséget. Másrészt az indiai és a kínai fogyasztói igény növekvő, meghatározó húzóerőt jelent a megerősödő több százmilliós középréteg kereslete. Harmadrészt egyre több terményt használnak fel alternatív energiák előállítására,

amely többlet keresletet támaszt és árfelhajtó hatással jár. Összegezve, a nemzetközi piacokon

az élelmiszerek szerepe felértékelődött. Ebben a közegben tevékenykedik a komoly termelési potenciállal és viszonylag jó adottságokkal rendelkező hazai élelmiszer-gazdaság.

Milyen mértékben kerülnek kiaknázásra a magyar agrárszektor lehetőségei?

A FAO adatai szerint a világ agrártermelése az elmúlt több mint húsz évben mintegy 35 százalékkal emelkedett, miközben a rendszerváltást követően a magyar agrárágazat termelése - ingadozva ugyan, de kb. 20 százalékos mérséklődést mutat. Ez is jelzi, hogy közel sincsenek kihasználva az élelmiszer-gazdaságunkban rejlő lehetőségek. A nemzetgazdaság egyik meghatározó területéről beszélünk, hiszen nem pusztán a GDP 3,5-4 százalékát előállító mezőgazdaságról

„A nemzetközi piacokon az élelmiszerek szerepe felértékelődött, ebben a közegben tevékenykedik a komoly termelési potenciállal és viszonylag jó adottságokkal rendelkező hazai élelmiszer-gazdaság”

Dr. Kapronczai István

van szó, hanem a mezőgazdaságot, az élelmiszeripart, az agráriumhoz kapcsolódó kereskedelmet, szolgáltatásokat, oktatást, banki tevékenységet felölölő agrobizniszről, amely a teljes GDP 11-12 százalékát állítja elő. Az agrárpotenciál kihasználása egyben azt is jelenti, hogy a jelenleginél nagyobb foglalkoztatási lehetőség is van az ágazatban.

Az ágazat súlyát jelzi a külkereskedelemben betöltött szerepe is. Melyek a főbb jellemzői?

A mezőgazdasági, élelmiszeripari, ital és dohányárúk exportja az utóbbi években az összes kivitel mintegy 7 százalékát tette ki. Az európai uniós csatlakozás után az agrárexport alakulása kifejezetten sikeresnek mondható. Míg 2004-ig 3 milliárd euró körül mozgott az agrárexport, addig 2012-re - lényegében fokozatosan emelkedve - elérte a 8 milliárd eurót. A legutóbbi adatban természetesen megjelenik az árak emelkedésének hatása is, de az évtizedes folyamat azt jelzi, hogy a rendszerváltást követően élelmiszer-gazdaságunk viszonylag jól állt át újabb piacok kiszolgálására. Ezzel együtt a keleti piacok bővítésére való törekvés alapvető érdekünk. De nemcsak a kivitel emelkedett, hanem az agrárium külkereskedelmi többlete is. Az uniós csatlakozás előtti 1-1,5 milliárd eurós színvonalról 2011-ben közel 3 milliárd eurós, 2012-ben pedig 3,5 milliárd euró feletti szintre. Úgy tűnik 2013 első hónapjaiban sem szakadt meg ez a folyamat: mind az export, mind a kivitel nőtt, az eltérő bázis miatt a kiviteli többlet is nagyobb lehet.

Mit mutat az agrár- külkereskedelemben szerkezet?

A hazai élelmiszer-gazdasági export szerkezetét tekintve a gondokra is fel kell hívni a figyelmet. A forgalom három főbb elemből épül fel: mezőgazdasági termékek (például élőállat), az elsődleges feldolgozás termékei (például szalonna- és bőrmentes félsertés), a másodlagos feldolgozás termékei (például téliszalámi). Sajnos az exportunkban igen magas arányt képvisel az első két csoport, a másodlagos feldolgozáson átesett árucikkek 2012-ben az export értékének csak a 30 százalékát tették ki. Ez is a lehetőségeink korlátozott kihasználtságát jelzi, hiszen a másodlagos feldolgozás felé való elmozdulás több munkaerő felhasználását, több hozzáadott érték előállítását, több jövedelmet és adóbevételt is jelentene. Másik oldalról az agrárimport elsősorban a másodlagos feldolgozás termékeiből áll, ami ugyanerre figyelmeztet. Nem élünk megfelelően az élelmiszer feldolgozás adta lehetőségekkel, így munkalehetőséget „viszünk ki” az országból, a feldolgozottabb és magasabb értékű termékeknek a piaci rádiusza is nagyobb lehetne. Kulcsfontosságú tehát a hazai élelmiszer-feldolgozás fejlődésének előmozdítása.

Mi mondható el a magyar mezőgazdaság erőforrásairól?

Magyarország nemzetközi összehasonlításban is viszonylag kedvező helyzetben van a termőföldterület méretét, minőségét és hasznosíthatóságát tekintve. Az utóbbi években többször is előfordul az aszályos időjárás ugyanakkor felhívta a figyelmet a vízgazdálkodás hatékonyságának javítására. Hazánk vízvagyonja ugyanis jelentős, de közel sem aknázzuk ki ezt a kincset. Beszédes, hogy az országba befolyó vízmennyiség évi 107 köbkilométer - megjegyzem a Balatonban 2 köbkilométernyi víz található -, az országból kifolyó vízmennyiség pedig évi 114 köbkilométer. Napjainkra az öntözött területek nagysága a múlt század hetvenes éveitől képest a harmadára esett vissza, s az uniós csatlakozás után is mindvégig alacsony szinten alakult. Most mindössze 200 ezer hektárnyi terület rendelkezik vízjogi engedéllyel, de ebből is csupán 70-80 ezer hektáron öntöznek. Hazánkban az öntözött terület az ország területének az 1-2 százalékát teszi ki, az EU-27 átlag viszont 7-8 százalék. Nagy az adósságunk tehát a vízgazdálkodás területén. A klímaváltozás hatására a termelés kitétsége erősödik, így a vízgazdálkodás fejlesztése egyszerre nemzetbiztonsági, ökonómiai és a termékek verseny- és piacképességét megalapozó kérdés. Az öntözésfejlesztésnek természetesen a hatékonyságra is tekintettel kell lennie: nem mindenütt kifizetődő az öntözés. Biztató, hogy az új vízgazdálkodási stratégia kidolgozásra került, s most zajlik a társadalmi vitája.

Hogyan alakultak az agrárberuházások?

A KSH adatai szerint - ha a 2002. évi beruházási volument 100-nak tekintjük - a mezőgazdasági beruházások a 80-as és 100-as szint között mozogtak az azóta eltelt időszakban, kivéve a 2003-as évet (kb. 115-ös szint), amikor az uniós csatlakozás előtt még minél több ilyen célú nemzeti támogatást igyekeztek folyósítani. A beruházási aktivitás - ahogyan az a korábbi évtizedekben is volt - a támogatási rendszer által biztosított forrásokhoz igazodott. A 2007-2013-as időszakban talán túl sok volt a támogatási jogcím, a források elaprózódtak. A beruházások inkább „megoldó jellegűek voltak” (például az állattartó telepek uniós előírásokhoz igazodó korszerűsítése, elmaradt gépbeszerzések pótlása stb.), a támogatott fejlesztések viszonylag ritkán generáltak újabb kapcsolódó beruházásokat.

Milyen kép rajzolódik ki a mezőgazdasági hitelezés területén?

A hitelek döntő hányadát a társas vállalkozások veszik fel. Ezért a rájuk vonatkozó adatok a „teljes kép” is megfelelően jellemzik. A Magyar Nemzeti Bank adatai alapján kitűnik, hogy a mezőgazdasági társas vállalkozások a válság ellenére megőrizték hitelállományukat, amely 2010-ben,

2011-ben és 2012-ben is valamivel 300 milliárd forint felett alakult. Ebben alapvető szerepe van, hogy a vidékfejlesztési támogatások hatására az ágazatban relatíve aktív beruházási tevékenység folyt, illetve az uniós szabályozási és támogatási keretek között az ágazat pénzügyileg stabilabbá vált. Az agrárszektor erősödő szakaszban van, pénzügyi és gazdasági keretei kiszámíthatóvá váltak. Ugyanakkor a mezőgazdasági vállalkozások jó adósnak számítanak, a hitelezés szigorodása dacára a hitelintézetek egyre nagyobb figyelemmel fordulnak az ágazat felé. Ez nem véletlen, hiszen a teljes mezőgazdasági hitelállományból 2010-ben kevesebb, mint 2 százalékot tett ki a lejárt hitelek hányada, amely 2011-ben egy százalék alá süllyedt. Nemzetgazdasági szinten 10 százalék körül alakul ez az adat.

Hogyan alakulhatnak a mezőgazdasági támogatások az előttünk álló években?

Az uniós támogatásoknak is köszönhetően az agrártámogatások 2012-ben elérték a 600 milliárd forintot, s ez a támogatási szint az előttünk álló években is valószínűnek látszik. A 2014-2020-as támogatási periódusban a földalapú támogatás alaptámogatási része várhatóan 145-146 euró/hektár mértéket ér el, ezen túl 77-78 euró/hektáros „zöldítési” támogatás valószínű. A vidékfejlesztési támogatás valamelyest mérséklődik.

Milyen prioritások érvényesítése látszik célszerűnek az ágazat középtávú fejlődésében?

Alapvető az élelmiszer-gazdaságunkban rejlő potenciál hatékony kihasználása. Ezért a 2014-2020-as periódusban nagyobb szerepet kell kapnia a több hozzáadott értéket, magasabb foglalkoztatást és jövedelmet biztosító élelmiszerfeldolgozás fejlesztésének. Az elmúlt tíz évben az élelmiszeripari termelés volumene közel 20 százalékkal esett vissza. Az ágazat jegyzett tőkéje kb. 40 százalékkal csökkent, elsősorban a külföldi befektetők aktivitásának mérséklődése miatt, amelyet a hazai tőke csak részben tudott ellensúlyozni. Tisztában kell persze lenni a fejlesztési lehetőségek korlátaival, a feldolgozás ma inkább nemzetközi láncokba kapcsolódott be, a regionális (helyi) irányultságú élelmiszeripari fejlesztés más megoldásokat követel.

Érdemes erőfeszítéseket tenni a mezőgazdaság termelési szerkezetének átalakítására. Az állattenyésztés súlya a mezőgazdasági bruttó kibocsátásból a tíz évvel ezelőtti 50-ről 33 százalékra esett vissza. Ezt a hányadot növelni kellene, mert a növénytermesztés egyre kockázatosabb, az állattenyésztés viszont kiegyensúlyozó szerepet tud betölteni a gazdálkodásban. Fontos az öntözés fejlesztése is, de stratégiailag jól megalapozottnak kell lennie, hogy miként támogassuk ezt a területet. A beruházási támogatásoknak koncentráltabbnak kellene lenniük, és további beruházás generáló szerepükre jobban kellene figyelni.

MEGERŐSÖDÖTT A TAKARÉKOK INTÉZMÉNYVÉDELMI HÁLÓJA

Eddig nem akadt példa arra, hogy az Országos Betétbiztosítási Alapnak kellett volna helytállnia a Takarékszövetkezeti Integrációba tartozó valamely takarékszövetkezet ügyfeleinek befagyott betétei miatt. Ennek valószínűsége még kisebb lett azáltal, hogy az integrációt alkotó takarékok 2013 májusában jelentősen megújít

tották intézményvédelmi hálójukat, az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapot (OTIVA). Az elfogadott új szabályok révén olyan biztonsági háló jön létre, amely megfelel a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) által előírt és a legmagasabb minősítési kategória eléréséhez szükséges összes feltételnek.

www.magyarotakarék.hu

Széchenyi Agrár kártya „Jövet-menet”

MAGYAR TAKARÉK
A HAZAI BANK

Egy mozgásban lévő bank,
a mozgásban lévőknék

Ezután az OTIVA tagintézményei valódi kockázati egységet képeznek, így nem kell külön tőkét rendelni a tagszervezetek közötti kihelyezések, mint például a Takarékbanknál elhelyezett takarékszövetkezeti betétek mögé. E változásnak köszönhetően több mint négymilliárd forinttal kevesebb tőkét kell az érintett takarékszövetkezeteknek az integrációban tartani. A döntéssel kötelezettségek is járnak, például közös kockázatminősítő rendszert kell kidolgozni és csoport szintű mérleget kell készíteni.

Az OTIVA tagjai döntöttek a tőkegarancia-rendszer megerősítéséről is. Kötelezettséget vállaltak arra, hogy kisegítik egymást likviditási problémák esetén is, és biztosítják a tagok mindenkorai fizetőképességét a Takarékszövetkezeti Integráció központi bankján, a Takarékbankon keresztül. Ez a döntés szavatolja, hogy a Takarékszövetkezeti Integrációba tartozó hitelintézetek ügyfelei minden körülmények között hozzájuthassanak a számlájukon lévő pénzükhöz.

EREDMÉNYES ÉVET ZÁRT A TAKARÉKOK KÖZPONTI BANKJA

A Takarékbank 2012-ben is nyereséges évet zárt. A Takarékszövetkezeti Integráció központi bankjának üzemi eredménye 1,85 milliárd forint tett ki, amelyet a banki különadó és a hitelintézeti járulék mellett - rendkívüli tételként - az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapba való belépéssel együtt járó 290 millió forintos befizetés is terhelte. Így az adózott eredmény 195 millió forintot ért el.

A kedvezőtlen gazdasági környezet, a vállalkozások pénzügyi gondjai ellenére sem romlott a Takarékbank hitelállományának minősége, miközben - az árfolyamhatást kiszűrve - a bank egy százalékkal növelte kihelyezéseit. 2012 végén a bank teljes hitelezési kockázatvállalásának 92,6 százaléka a problémamentes kategóriába tartozott. Stabil maradt a Bank tőke megfelelése. A saját tőke 15,5 milliárd forintos értéke egy milliárd forinttal meghaladja a 2011. évit. A minimális tőke megfelelési mutató pedig 11,74 százalék volt, a szabályozási előírás szerinti 8 százalékkal szemben. A bank mérlegfőösszege 2012-ben 390 milliárd forintot ért el. A betétállomány 341, míg hitelállomány 132 milliárd forintot tett ki.

TALPON TUDTUNK MARADNI

Egy kicsiny település egyetlen munkaadója a kungyalui Zöldmező Szövetkezet. Léte, tevékenysége alapjaiban határozza meg a település életét. Talán ez is közrejátszott abban, hogy a helyi lakosok együtt maradtak, s az új típusú szövetkezetek nehéz útját választották, és miközben a hasonló társulások jelentős része tönkrement, ők eredményesen gazdálkodnak. Erről, a mindennapi kemény harcoktól sem mentes munkáról beszél Balczó István elnök.

A magyar emberek nem arról híresek, hogy szívesen szövetkeznének, még akkor sem, ha a gazdasági érdekük ezt diktálja. Mi mégis meg tudtunk maradni egy közösségben, igaz, a korábbi szövetkezeti modelltől eltérő módon. Az egykori termelőszövetkezet, ami három település közös gazdaságainak összevonásából alakult, s Kunszentmárton központtal működött, a rendszerváltáskor széthullott - mondja Balczó István.

Az 1992. évi 2. átmeneti törvény kötelezte a termelőszövetkezeteket a vagyonmegosztásra. A vagyont nevesítették, ami azt jelentette, hogy az érték mellett az egyének, vagy az új közös vállalkozások a vagyona eső terheket is vitték magukkal. Nálunk is több társas vállalkozásra bomlott a gazdaság, voltak csoportos, illetve egyéni kiválások is. Végül így alakult vissza a korábbi kungyalui Zöldmező Szövetkezet. Nem kevés vita, gyötrődés után úgy döntöttünk, hogy együtt maradunk, és új típusú szövetkezet formájában tevékenykedünk. Más településen is alakultak új típusú szövetkezetek, ezek egy része a megváltozott gazdasági körülmények között nem tudott megkapaszkodni. A miénk 1992 októberében alakult, és azóta folyamatosan működik. Saját tulajdonú földünk nincs, az utolsó négyzetmé-

terig béreljük a tagjainktól, illetve a településen földdel rendelkező személyektől, illetve az utódaiktól. Most 550 és 600 hektár között van ez a terület.

A hasonló helyzetben lévő társas vállalkozásoknál elsősorban az okozott gondot, hogy jelentős adóssággal indultak, nem egy esetben olyan teherrel, amely később csődbe vitte a gazdálkodást. Hogyan sikerült ezt elkerülni? - kérdeztük az elnököt.

- A belépő tagok vagyonejével, illetve a materiális vagyontárgyakkal mi is jelentős adósságállományt vettünk át, ami azonnal lejárttá vált, s bizony sokat kellett egyeztetnünk a hitelezőkkel annak érdekében, hogy egyáltalán át tudjuk vészelní azt a pénztelen időszakot. Szerencsére sikerült az adósság egy részét átütemezni, másrészt pedig volt annyi hitele, mármint hitelessége az új vezetésnek, hogy elfogadták az ígérvényeinket, amit később aztán teljes egészében teljesíteni tudtunk. Nem volt ez kockázatmentes, borotvaélen táncoltunk: sokszor kerültünk olyan helyzetbe, hogy vagy sikerül, vagy nem, de végül a megállapodásoknak megfelelően az utolsó fillérig be tudtuk váltani az ígéreteinket. És itt külön ki kell emelni a Kunszentmárton és

Vidéke Takarékszövetkezet segítségét, mert bízott bennünk, mellénk állt a hitelekkel, s mivel nem voltak megfelelő fedezeteink, sokat jelentett az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége. A takarékszövetkezettel akkor is, azóta is jó a kapcsolatunk, ebben alapvető a személyes ismeretség, a bizalom és nem utolsósorban az, hogy pontosan ismerik a mezőgazdasági termelés sajátosságait, amelyeket mindig figyelembe vesznek a hitelezésnél.

A pénzügyi kockázat után most már a földbérlés a komoly kockázati tényező. Erről a következőket mondta a szövetkezet elnöke.

A gazdálkodás egyik, talán leginkább kritikus pontja a földbérlés, a termőterület megtartása. Minden erőfeszítés ellenére csökken a termőföld területe: 700-800 hektárral indultunk és most 550-600 hektárnál tartunk. Úgy tűnik, hogy sikerül stabilizálni ezt méretet. Tudomásul kell vennünk, hogy sok kívülálló tulajdonos van, sőt egyre több lesz, hiszen a kárpótlás révén sokan kaptak földet, olyan emberek, akik már régen nem itt laknak. Az elszármazottak, örökösök soha nem is látták a földjüket. Közben, ahogyan elhalnak az emberek, örökség révén osztódnak, darabolódnak a földek, ma már nem csak hazai, hanem külföldi, például Kanadában élő földtulajdonosok is vannak. Már a háromszázat is meghaladja a tulajdonosok száma, ha összevetjük a terület méretével, akkor látjuk, hogy átlagban még a két hektárt sem éri el egy tulajdonos földterülete. Míg Nyugat-Európában törvény írja elő, hogy csak egy leszármazott örökölheti a földet, vagyis a birtok nem osztható, nálunk már-már követhetetlen módon folyamatosan aprózódik a tulajdon.

Ez milyen kockázatot jelent a szövetkezet számára?

Vegyük például az öntözést, mint igen jelentős beruházást. A területet öntözhetővé kell

„A takarékszövetkezettel jó a kapcsolatunk, ebben alapvető a személyes ismeretség, a bizalom”

Balczó István

tenni, ami többek között az alagsövezést, a földalatti vízvezetést, felszíni csatlakozások kiépítését, tereprendezést stb. jelenti. Mindez komoly, hosszú távú beruházás, amivel jelentősen növeljük az általunk bérbevett terület értékét. Mi van, ha a tulajdonos a szerződés lejárta után eladja a földet, vagy - ez eddig csak elméleti lehetőség - másnak adja bérbe? Öntözni csak egy tömbben lehet, mit teszünk, ha egy-egy területet kivesz a tulajdonos a sorból? Mindezek ellenére a terület egy részét öntözhetővé tettük. Van egy 400 méteres önjáró Lineár öntöző berendezésünk, ehhez a vizet a talajfelszín alatt áttételekkel juttathatjuk el, felszíni csatlakozásokkal. Bár mindig a tulajdonosok hozzájárulását is kérjük a beruházásokhoz, mégis azt mondhatjuk, hogy a földbérlés jelenlegi rendszere nem kedvez a hosszabbtávú befektetéseknek. Ezek a tisztázatlan dolgok nagy hátrányt jelentenek a technológiai színvonal emelésében.

Ha kockázat van, akkor annak mérséklését komolyan kell venni. Hogyan próbálják kivédeni az esetleg később bekövetkező károkat?

Sokat gondolkodtunk azon, hogy ezt a bizonytalansági tényezőt kizárjuk. Két irány mutatkozik: az egyik az, hogy hosszú távú bérleti szerződéseket kötünk, a másik, hogy inkább a termesztés technikai fejlesztésére fordítjuk az anyagi erőnket. Ezért igyekeztünk új gépeket vásárolni. Talajművelő gépeket, erőgépeket korszerű betakarító gépeket szereztünk be. És itt jön megint a mezőgazdaság sajátosságait tudomásul vevő, ismerő pénzügyi szerepe. A korszerű gépeket beszerző AXIÁL Kft. olyan együttműködést alakított ki a Lombard Lízing céggel, amely alapján elegendő volt bemutatni az olyan hosszú távú bérleti szerződéseket, (általában öt és tízéves szerződéseket kötünk), amelyek lejáratáig ideje a gépek lízing idejét meghaladja. Ez végeredményben fedezetet nyújt arra az időszakra,

amíg a hiteleket fizetni kell. Egyébként küsködünk ezzel is, mert deviza alapú hitelt vettünk fel, most próbáljuk esetleg forint alapúra átalakítani. Szerencsére két év múlva lejár. Ezzel a megoldással és azzal, hogy a takarékszövetkezet éven belüli folyószámlahittel bármikor rendelkezésünkre áll, sőt a területalapú támogatást megelőlegezi, sikerült komoly pénzügyi stabilitást elérni. Ezt jelzi, hogy az utóbbi évben már nem volt szükség a támogatás megelőlegezésére, és az idén még folyószámlahitelt sem vettük igénybe.

A stabil pénzügyi helyzetből arra következtethetünk, hogy a termelés is biztonságos, ami nem kis szó a mostani hol aszályos, hol belvizes szélsőséges időjárási körülmények között. Erről Balczó István a következőket mondta.

Mindig törekedtünk a biztonságra, amennyire csak lehet, függetlenítsük a termelést az

időjárás szélsőségeitől. Öntözés nélkül a növénytermesztés kiszámíthatatlan, úgy termelnek, hogy nem tudom mi lesz a végeredmény, nem tudom, hogy a költségek megtérülnek-e, vagy sem. Biztonságos termést csak öntözéssel lehet elérni. Ha öntözünk, pontosan tudjuk, hogy mekkora termést takarítunk be. És ami ugyancsak fontos: másodtermesztéssel a földterület egy részén évente kétszer takarítunk be. Többek között ez az egyik tényezője annak, hogy talpon tudott maradni a szövetkezet. Most a vízjogilag engedélyezett területünk 256 hektár. Ebből 176 hektárt rendeztünk úgy, hogy önjáró Lineár berendezéssel tudunk öntözni, a többit hagyományos mobil berendezésekkel öntözzük. Klasszikus növénytermesztést folytatunk. A vetésforgó miatt nyilván kell vetni őszi kalászos, ami a terület 40-45 százalék teszi ki, napraforgót olyan arányban termesztünk, amennyire a technológia, illetve a vetésforgó engedi, takarmánykukoricát minimális mennyiségben termelünk, viszont az öntözhető területeken igen jelentős mennyiségben állítunk elő vetőmag kukoricát, csemegekukoricát, és mint említettem, e mellett kettős hasznosítással növeljük a bevételeinket: a konzervipari zöldborsó után csemegekukoricát, vagy zöldbabot termelünk.

Mivel az időjárási hatásokat minimalizáljuk, megfelelő ütemezésben, biztonsággal tudunk szállítani a konzervgyáraknak. Ezzel 10 állandó dolgozónak és két idegymunkásnak tudunk kereseti lehetőséget adni, s a 30 szövetkezeti tag vagyont gyarapítani. Bár ezek nem nagy számok, de ahhoz viszonyítva jelentősek, hogy egy olyan településről van szó, ahol a lakosság teljes száma a kétszáz főt sem éri el.

ERDŐ- GAZDÁLKODÓK TÁMOGATÁSA

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2013 májusában megkezdte az erdő-felújítási, valamint az erdőtelepítési támogatások utalását. A Vidékfejlesztési Minisztérium a jogos támogatási igények egészének kifizetéséhez elegendő forrást biztosított, ezért ebben az évben nem kell keretkimerülés miatt elutasítani egy kérelmezőt sem. Az erdők felújításának (de minimis) támogatására 91 millió forintot, míg az erdőtelepítési támogatásra 182 millió forintot kapnak az erdőgazdálkodók. Azok a gazdálkodók számíthatnak most támogatásra, akik az illetékes erdészeti hatósághoz 2012. november 15. és december 15. között kérelmet nyújtottak be, és az erdészeti hatóság adatszolgáltatása, továbbá a jogszabályban foglalt egyéb feltételek alapján támogatási jogosultságot szereztek.

AZ ÁLLATBETEGSÉGEK FELSZÁMOLÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

Az egyes állatbetegségekkel szembeni védekezés tagállami kötelezettség. Minden uniós tagország kötelessége védekezni a kényelv betegség, a szalmonella, a sertéspestis, a madárinfluenza, a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak, illetve a veszettség ellen, miután ezek egy része a lakosságot is veszélyeztetheti, és amelyek hatalmas károkat okozhatnak a mezőgazdasági haszonállat-állományokban. A védekezéshez az Európai Unió pénzügyi hozzájárulást biztosít, egyben meghatározza azokat a feltételeket, amelyeket a tagállamoknak teljesíteniük kell ahhoz, hogy hozzájussanak a közöségi pénzforráshoz.

A vidékfejlesztési tárca az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolására, az ellenük való védekezésre és figyelemmel kísérésükre irányuló nemzeti programok 2013. évi finanszí-

rozásának szabályairól szóló 26/2013. (IV. 18.) VM rendeletben foglalta össze a járványos, esetenként emberre is veszélyes állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának szabályait.

Ugyanitt meghatározta a védekezéséhez nyújtott támogatási összegeket. Így uniós forrásból és a hazai költségvetésből az idén többszáz millió forint jut a járványos állatbetegségekkel kapcsolatos feladatokra: a védekezésre, a betegség felszámolására, illetve annak figyelemmel kísérésére.

A fenti rendelet részletezi azokat az állatbetegségeket, illetve azokat a jogcímekeket, amelyekre pénzügyi hozzájárulás igényelhető, és a támogatás egyéb feltételei mellett felsorolja az arra jogosultakat. A kérelmeket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal bírálja el, és fizeti ki.

AZ AGRÁR- TERMÉKEK EGYSZERŰBB ÉS HATÉKONYABB ELLENŐRZÉSE

Egyszerűsítsen az állategészségügyre és növényvédelemre vonatkozó szabályokat, valamint hatékonyabbá tenné az agrártermékek ellenőrzését az Európai Bizottság. Az erre vonatkozó bizottsági javaslat a jelenlegi 70 helyett mindössze öt jogszabállyal váltaná fel a szektort jelenleg szabályozó előírásokat. Ezek közül az egyik csak állategészségügyi kérdéseket szabályozna, és egységes rendszerbe foglalná az állatok betegségeinek azonosítását és ellenőrzését. A Bizottság azt reméli, hogy így a termelők és állatorvosok számára is könnyebbé és gyorsabbá válna a vészhelyzetekre való reagálás, illetve az állatok között terjedő esetleges betegségek hatása a fogyasztókra és az állatállományra egyaránt minimálisra csökkenne. A javaslat a növény-egészségügyi előírásokat is megváltoztatná az újfajta kártevők európai megjelenése miatt, nagyobb hangsúlyt helyezne az unión kívülről származó termé-

kek ellenőrzésére és a termékek nyomon követésére az egységes piacon. Ezekon túl a tervezet hatékonyabbá tenné a tagállamok

hatóságai rendelkezésre álló eszközök alkalmazását, hogy eredményesebben tudják ellenőrizni az uniós előírások betartását.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

A K+F TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA AZ AGRÁR-, ÉLELMISZERIPARBAN

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból (KTIA) nyújtott (AGRPIAC 13 kódszámú) támogatás célja a kutatás-fejlesztési és innovációs aktivitás, és a vállalati-kutatóhelyi együttműködés növelése az Új Széchenyi Tervben meghatározott célkitűzésekkel összhangban. A pályázat keretében olyan kutatás-fejlesztési tevékenységek kerülnek támogatásra, amelyek a későbbi ipari hasznosítás szempontjából jelentős szellemi hozzáadott értéket tartalmazó új, tudományos ismeretek bővülését vagy agrár-élelmiszeripari termékek, szolgáltatások, technológiák, illetve ezek prototípusainak kifejlesztését eredményezik. A pályázat nem támogatja termelő kapacitás, termelésbővítő beruházás létrehozását.

A pályázatban szereplő kutatásfejlesztési tevékenységgel, projekttel szembeni elvárások az alábbiak:

- A projekt agrár- vagy élelmiszeripari szakterületen valósul meg.
- A projektben kifejleszteni kívánt termék, szolgáltatás, technológia vagy prototípus jelentős tudományos vagy műszaki újdonságtartalommal rendelkezik.
- A projektben megcélzott termék, szolgáltatás, technológia középtávon üzletileg hasznosíthatóvá válik.

Ugyanakkor az is elvárás, hogy

- a tervezett kutatás-fejlesztési tevékenység eredményeként nemzetgazdaságilag kiemelt

jelentőségű és korszerű, magas hozzáadott értéket képviselő piacképesse váló agrár-élelmiszeripari termékek, eljárások és szolgáltatások kerülnek létrehozásra;

- új tudományos eredmények, szellemi alkotások születnek meg és
- új K+F munkahelyek jönnek létre.

A KTIA terhére a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a pályázaton eredményesen szereplő pályázók számára 2013-ban 4 milliárd forintot vissza nem térítendő támogatást biztosít. Az igényelhető támogatás összege minimum 40 millió, maximum 1,5 milliárd forint. Az elnyerhető támogatás mértéke pályázónként (kisvállalkozás, középvállalkozás, nagyvállalkozás) és kutatási kategóriánként az elszámolható költségek más-más százaléka lehet. Az elszámolható költségek közé tartoznak a személyi jellegű költségek, az igénybe vett szolgáltatások költségei, az anyagköltség, az eszközbeszerzés és az immateriális javak.

A pályázaton gazdasági társaságok, szövetkezetek vehetnek részt. A konstrukció konzorciumi formában is pályázható. Ez esetben a konzorcium tagjai lehetnek költségvetési szervek, költségvetési szervek jogi személyiséggel rendelkező intézményei, amennyiben azok kutatóhelynek minősülnek; továbbá jogi személyiséggel rendelkező non-profit szervezetek, amennyiben kutatás-fejlesztést végző non-profit gazdasági társaságnak, közala-

pítványnak vagy egyházi felsőoktatási intézménynek minősülnek.

Kizárólag olyan projekt támogatható, amely rendelkezik a vidékfejlesztési miniszter támogató nyilatkozatával, valamint a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának minősítő határozatával. A pályázónak kötelezően vállalnia kell kutatás-fejlesztési létszámának fenntartását, a piacra vitel megalapozását (például marketing- és üzleti terv elkészítését), az iparjogvédelmi oltalom bejegyzését vagy tesztelt prototípus előállítását, valamint a projekt keretében létrehozott kapacitások fenntartását a projekt befejezését követő 1-3 évig.

KERTÉSZETI GÉPTÁMOGATÁS

A tervek szerint mintegy nyolcmilliárdos keretből indít kertészeti géptámogatási pályázati kiírást a Vidékfejlesztési Minisztérium várhatóan 2013 nyarán.

A vidékfejlesztési tárca elkötelezett a családi, valamint a kis- és közepes gazdaságok támogatása mellett, ennek jegyében készítik elő ezt a pályázati lehetőséget is.

MEZŐGAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG DIVERZIFIKÁLÁSA - MEGEMELT TÁMOGATÁSI KERET

Az 5000-nél kevesebb lakosú, vagy 100 fő/négyzetkilométernél alacsonyabb népsűrűségű településeken élő, működő őstermelők, illetve mezőgazdasági tevékenységet folytató mikro vállalkozások - amelyek éves bruttó árbevétele legfeljebb 2 millió euró, illetve 2011-ben a bruttó árbevételük több mint fele mezőgazdasági tevékenység-

ből származott - 2013. február közepétől 7,8 milliárd forintba pályázhattak tevékenységük diverzifikálására, az agrárágazaton kívüli munkahelyek létrehozására.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2013. április végén lezárta a pályázatokat befogadását. Közel 600 kérelem érkezett

be ugyanis, mintegy 15 milliárd forintos támogatási igénnyel. Az intenzív érdeklődés hatására a Vidékfejlesztési Minisztérium további forrást csoportosított át a diverzifikációs támogatásokra, amelyek összege mintegy 13,5 milliárd forintba emelkedett. Így a támogatási kérelmek döntő hányada elfogadásra kerülhet.

A 2014-2020-AS UNIÓS IDŐSZAK TERVEZÉSE

A 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési időszak hazai vidékfejlesztési programjának tervezése 2012-ben elkezdődött.

A programalkotás a vidékfejlesztési miniszter utasítása alapján kialakított tervezési struktúrában, több munkacsoportban és felelősségi szinten zajlik.

A munka támogatására az agrárminisztérium 2012 szeptemberében pályázatot nyújtott be az Új Széchenyi Terv Államreform Operatív Program „Hatásvizsgálatok és stratégiák elkészítése” című pályázati felhívására.

A pályázat sikeres volt, a Vidékfejlesztési Minisztérium 140 millió forintot nyert a 2014-2020-as uniós programozási időszak tervezésének előkészítésére.

A szaktárca az összeget a tervezéshez szorosan kapcsolódó ágazati stratégiák és hatástanulmányok elkészítésére fordítja.

A projekt irányítását, így a kapcsolódó menedzsment feladatok ellátását a Vidékfejlesztési Minisztérium háttérintézménye, a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet végzi.

AZ ÁLLATTARTÓKAT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK

A Vidékfejlesztési Minisztérium ebben az évben is meghirdette az állattartók rendezett piaci kapcsolatai kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatást; az egyes állapotbetegségek megelőzésére, illetve leküzdésére; valamint az állati tetem elszállítási és ártalmatlanítási költségeire fordítható támogatást. A vonatkozó rendeletek a Magyar Közlönyben megjelentek.

A termeltetők de minimis támogatása

A támogatást az állattartókkal termeltetési szerződést kötő és termeltetési előleget biztosító kereskedelmi vállalkozások, az állati terméket feldolgozók és a termelői csoportok igényelhetik. A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott de minimis támogatás a vidéki foglalkoztatottság növelését, a termelési szerződések szerepének megerősödését szolgálja, és hozzájárul az állatállomány növekedéséhez. Ezzel a nemzeti hatáskörben nyújtható segítséggel az állattenyésztés szervezettebbé és kiszámíthatóbbá válik. A rendelkezésre álló 2013. évi támogatási keret 50 millió forint.

Támogatás az állapotbetegségek megelőzésére

A különféle állapotbetegségek megelőzését a Vidékfejlesztési Minisztérium ebben az évben összesen 7,8 milliárd forinttal támogatja. A

baromfiágazat 2, az egyéb állatfajok (szarvasmarha, sertés, juh stb.) pedig 5,8 milliárd forintos támogatáshoz juthatnak hozzá. A meghirdetett keret a 2013. évben benyújtott jogos igények kifizetésén felül biztosítja a 2012. évre vonatkozóan benyújtott, de ki nem fizetett jogos igények kielégítésének fedezetét is. Az állategészségügyi ráfordítások egy részét fedező támogatás hozzájárul az állattenyésztés helyzetének javításához, az élelmiszerlánc-biztonság növeléséhez, valamint az ország állategészségügyi pozíciójának megőrzéséhez.

Az állati hulla elszállításának és ártalmatlanításának támogatása

A gazdálkodók 2,9 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást kérhetnek az elhullott ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly, sertés, juh, kecske, baromfi, nyúl elszállításakor, ártalmatlanításakor felmerülő költségeik csökkentésére. A keret a 2013. évben benyújtott jogos igények, illetve a 2012. évre vonatkozó, még nem folyósított jogos igények megtérítésére szolgál.

A támogatás hozzájárul az állattartó telepeken keletkező állati hulla ellenőrzött, biztonságos elszállításához és ártalmatlanításához, ennek következtében javul a hazai állattartó telepek egészségügyi biztonsága.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)
 Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Molnár Szilvia | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760
 Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető